

Didàctica i desenvolupament curricular

Codi: 102068

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació Primària	FB	2	1

Professor/a de contacte

Nom: Patricia Olmos Rueda

Correu electrònic: Patricia.Olmos@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

Més informació sobre els nivells a:

<http://www.uab.cat/web/els-estudis/-competencia-linguistica-1345698914384.html>

Equip docent

Sara Colorado Ramirez

Georgina París Mañas

Prerequisits

L'assignatura de didàctica i desenvolupament curricular, com assignatura de segon curs del grau d'Educació Primària, té com a referents les assignatures d'educació i contextos educatius teories i pràctiques contemporànies en educació impartides a primer curs. Això significa que per poder desenvolupar adequadament l'assignatura de didàctica i desenvolupament curricular caldran uns mínims de suficiència en relació a les assignatures esmentades. De fet, l'assoliment de les competències en relació als processos i contextos educatius inclou el treball en relació amb la didàctica i el desenvolupament curricular. Per altra banda, podríem dir que contextos educatius i teories i pràctiques contemporànies constitueix una part de les bases i fonament per la didàctica i el desenvolupament curricular.

Objectius

La didàctica i el desenvolupament curricular a la titulació de primària està orientada a comprendre els processos d'ensenyament i aprenentatge en el context de l'educació primària i a analitzar els plantejament curriculars, des del punt de vista del seu disseny i desenvolupament, més permetent i actuals en aquesta etapa d'ensenyament.

Es tracta, doncs, d'una assignatura que tindrà una continuïtat a tercer curs amb l'assignatura planificació, investigació i innovació que permetrà aprofundir i ampliar els plantejaments didàctics i curriculars, en aquest cas, més concretament, en les funcions de planificació, investigació i innovació.

Des d'aquest punt de vista, l'assignatura de didàctica i desenvolupament curricular ha d'establir els referents teòrics i pràctics pel treball a l'etapa d'educació primària.

Els objectius de l'assignatura es concreten en:

1. Comprendre les diferents concepcions sobre el currículum i llur relació amb la didàctica.
2. Analitzar el model i l'estructura curricular actual a l'etapa de l'educació Primària
3. Analitzar els components del disseny i desenvolupament curricular per competències
4. Dissenyar processos d'ensenyament i aprenentatge d'acord amb els plantejaments curriculars i les necessitats dels grups d'aprenentatge.
5. Reflexionar sobre les principals funcions docent, la funció tutorial i la gestió i dinamització del grup d'aprenentatge.

Competències

- Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord amb els principis deontològics de la professió.
- Analitzar críticament el treball personal i utilitzar els recursos per al desenvolupament professional.
- Conèixer i aplicar experiències innovadores en educació primària.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.
- Conèixer l'organització de les escoles d'educació primària i la diversitat d'accions que comprèn el seu funcionament.
- Conèixer les àrees curricular de l'Educació Primària, la relació interdisciplinària entre elles, els criteris d'avaluació i el cos de coneixements didàctics entorn als procediments d'ensenyament i aprenentatge respectius.
- Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació amb els estudiants i les seves famílies, atenent les necessitats pròpies dels estudiants. Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que tinguin en compte la igualtat de gènere, la equitat i el respecte cap als drets humans que conformen els valors de la formació ciutadana.
- Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament, tot destriant el fonamental de l'accessori, innovacions en l'àmbit de l'educació primària
2. Analitzar els processos didàctics a l'aula i fora de l'aula.
3. Analitzar les característiques d'una acció tutorial de qualitat.
4. Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i la seva incidència en la formació integral, tot assumint que l'exercici de la funció educativa ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
5. Comprendre els referents teòrics i legals de les institucions educatives i demostrar un coneixement de la diversitat d'accions que composen el seu funcionament.
6. Conèixer el plantejament avaluatiu, i concretament els criteris d'avaluació a l'educació primària.
7. Conèixer experiències internacionals i exemples de pràctiques innovadores en educació per analitzar la pràctica docent i les condicions institucionals que l'emmarquen.
8. Dissenyar estratègies didàctiques d'acord amb les necessitats i característiques diverses dels grups.
9. Dissenyar i desenvolupar l'avaluació de l'aprenentatge discent.
10. Dissenyar processos d'acció tutorial d'acord amb l'anàlisi de les necessitats dels estudiants.
11. Elaborar projectes d'innovació aplicant la seqüència de programació adequada segons el paradigma o l'enfoc de referència.

12. Emprar metodologies i tècniques adients per a la planificació de projectes d'innovació.
13. Identificar les àrees curricular a l'etapa de primària.
14. Intercanviar experiències, idees, coneixements, valors amb el grup de treball, tot respectant les opinions i reflexions de les diferents persones del grup.
15. Planificar accions d'ensenyament -aprenentatge que permetin atendre a la diversitat de l'aula.
16. Proposar projectes d'innovació concrets per a les aules d'educació primària tenint en compte les possibilitats del context.
17. Vincular la innovació com element de desenvolupament professional.

Continguts

ELS CONTINGUTS DE L'ASSIGNATURA SÓN ELS SEGÜENTS

BLOC 1: La didàctica i la teoria curricular

1. Didàctica i currículum: aproximació conceptual
2. Teories i paradigmes del currículum
3. Bases i fonaments del currículum

BLOC 2: Disseny i desenvolupament curricular

4. Estructura curricular a l'Etapa de l'Educació Primària
5. Les competències bàsiques com a eix vertebrador del disseny i desenvolupament curricular
6. La programació d'aula: De la competència a la concreció dels objectius, selecció i seqüenciació de continguts, estratègies metodològiques pel desenvolupament de competències i avaluació d'aprenentatges

BLOC 3: La funció docent i la gestió de grups

7. Les funcions docents: de la planificació a l'avaluació, la funció tutorial
8. La gestió i dinamització del grup classe

Metodologia

El plantejament metodològic sota el principi de la multivarietat d'estratègies metodològiques ha de facilitar la participació activa i la construcció del procés d'aprenentatge per part de l'alumne.

En aquest sentit es plantejaran sessions magistrals amb gran grup, activitats de seminaris que permetin el treball en petit grups cooperatius, i es potenciarà el treball autònom.

El docent, en aquest plantejament metodològic, ha de donar suport constant a l'alumne (responsable del seu aprenentatge), facilitant els mitjans i recursos necessaris per tal de mediar en el seu procés d'aprenentatge.

Les tutories en aquest context esdevindran una part fonamental de la metodologia de treball.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial gran grup. Activitats magistrals en les que el docent assumeix un rol actiu implicant la participació de l'estudiant en el procés. La finalitat d'aquestes	30	1,2	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13,

activitats és la de presentar els continguts i la presentació d'activitats			14, 15, 17
Seminari. Activitats d'aprenentatge cooperatiu mitjançant les quals els estudiants, en grup, treballen per l'assoliment dels aprenentatges. Aquestes activitats estructurades i conegudes a l'inici pretenen l'aprofundiment i aplicació	15	0,6	1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17
Tipus: Supervisades			
Supervisada. El·laboració en grup, tutorització i lliuraments de pràctiques	16	0,64	1, 9, 11, 12, 14, 16
Tipus: Autònomes			
Autònomes	75	3	5, 7, 9, 14

Avaluació

L'avaluació té en compte els "Criteris i pautes generals d'avaluació de la Facultat de Ciències de l'Educació" aprovat per la COA a 28 de maig de 2015 i modificat a la Junta de Facultat del 6 d'abril del 2017 (<http://www.uab.cat/web/estudiar/graus/informacio-academica/avaluacio/normativa-1345725436339.html>).

En el sistema d'avaluació plantejat en aquesta assignatura es farà un seguiment del procés d'aprenentatge de l'alumne per tal de poder-lo guiar i orientar mitjançant els seminaris i les tutories. D'altra banda, aquest seguiment ens ha de permetre prendre decisions sobre el ritme de desenvolupament de l'assignatura. En finalitzar l'assignatura verificarem el nivell d'aprenentatges assolits tenint com a referència les competències i els objectius plantejats.

Per avaluar els aprenentatges dels alumnes utilitzarem, bàsicament, tres tipus d'evidències:

1) El treball en els seminaris i la realització de les activitats/pràctiques/exercicis/proves pràctiques que s'aniran desenvolupant al llarg de l'assignatura (s'hauran de superar totes amb una nota mínima de 5). Es realitzaran un total de 3 pràctiques (en grups cooperatius). Una d'aquestes pràctiques serà el disseny d'una Unitat Didàctica (essent factible el disseny d'una proposta de projecte globalitzat interdisciplinari). Els terminis de lliurament de les pràctiques demanades seran: Pràctica 1 (Setembre 2019), Pràctica 2 (Octubre 2019), Pràctica 3 (Desembre 2019).

2) La presentació en grup de la unitat didàctica realitzada (s'haurà de superar amb una nota mínima de 5). Les presentacions es duran a terme entre Desembre 2019 - Gener 2020.

3) Una prova escrita, individual i presencial dels blocs de contingut i lectures indicades, més de caire teòric (s'haurà de superar amb una nota mínima de 5). Aquesta prova escrita es durà a terme durant Gener 2020. En el cas de que la prova escrita estigui suspesa es podrà recuperar posteriorment (data de recuperació fixada dues setmanes després), mitjançant una nova prova escrita, individual i presencial (la nota màxima en el cas de recuperació serà de 5). Per poder presentar-se a recuperació cal haver realitzar prèviament la prova escrita en la data establerta.

4) L'assistència als seminaris serà obligatòria i com a mínim l'alumne haurà d'assistir al 80%. En el cas de no assolir aquest percentatge d'assistència aquesta part de l'assignatura quedarà suspesa i, en conseqüència, l'assignatura sencera.

Per tal de superar l'assignatura caldrà realitzar, presentar en la data indicada, defensar (si s'escau) i superar per separat (nota mínima de 5) totes les activitats/pràctiques/exercicis/proves pràctiques sol·licitades i la prova escrita programada.

Un altre aspecte a tenir present serà el pes específic de cada evidència en el conjunt de la nota final de l'assignatura (veure quadre anterior on figura la ponderació).

Així mateix, en totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professor considera que no compleix aquests requisits. Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.

La copia o plagi, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delicte i es penalitzarà amb un 0 com a nota de l'assignatura perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup (en aquest cas, tots els membres del grup tindran un 0).

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentació d'una pràctica grupal (avaluació grupal)	5%	2	0,08	2, 3, 4, 6, 9, 10, 13, 14
Realització d'una prova escrita sobre el contingut teòric (avaluació individual)	50%	4	0,16	2, 3, 4, 5, 6, 7, 13, 17
Treball en els seminaris, realització i lliurament de proves/activitats pràctiques (avaluació grupal)	45%	8	0,32	1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17

Bibliografia

A continuació es proporciona la bibliografia bàsica, en el programa de l'assignatura i durant el desenvolupament de la mateixa, es proporcionaran noves referències útils per a cada tema.

- BOLÍVAR, A. (2008): *Didáctica y Currículum: de la modernidad a la postmodernidad*. Ediciones Aljibe: Archidona
- DACK, H. & TOMLINSON, C.A. (2014). Searching for the Irresistible. *Phi Delta Kappan*, 95, 43-47. DOI 10.1177/003172171409500810
- DARLING-HAMMOND, L. & BRANSFORD, J. (Eds.) (2005). *Preparing Teachers for a Changing World*. San Francisco: Jossey-Bass.
- HERRAN, A y PAREDES, J.(2008). *Didáctica general. La práctica de la enseñanza infantil, primaria y secundaria*. McGraw-Hill: Madrid
- JIMÉNEZ, J.M., GONZÁLEZ, A.P. y FANDOS,M. (2006). *Visión general de la didáctica*. Publicaciones URV: Tarragona
- JOHN, P.D. (2006). Lesson planning and the student teacher: re-thinking the dominant model. *Journal of Curriculum Studies*, 38(4), 483-498.DOI: 10.1080/00220270500363620
- MEDINA, A. ; SALVADOR, F. (Coord.) (2009): *Didáctica General*. Pearson-UNED: Madrid.
- MONTANERO, M. (2019). *Didáctica General. Planificación y práctica de la enseñanza primaria*. Cáceres: Universidad de Extremadura. Servicio de Publicaciones
- MORAL, C. (Coord)(2010). *Didáctica. Teoría y práctica de la enseñanza*. Pirámide. Madrid.
- NAVARRO, R. (Coord.) (2007): *Didáctica y Currículum para el desarrollo de competencias*. Dykinson: Madrid.
- PELLEJERO, L. y ZUFIAURRE, B. (2010). *Formación didáctica para docentes*. CCS: Madrid.
- RODRÍGUEZ ROJO, M. (Coord.) (2002): *Didáctica General. Qué y cómo enseñar en la sociedad de la información*. Biblioteca Nueva: Madrid.
- SALVADOR MATA, F.; RODRÍGUEZ DIÉGUEZ, J.L.; BOLÍVAR, A. (Dtores.)(2004): *Diccionario enciclopédico de Didáctica*. Ediciones Aljibe: Archidona (2 volúmenes).
- SÁNCHEZ HUETE, J: C. (Coord) (2008): *Compendio de Didáctica General*. Editorial CCS: Madrid.
- SEVILLANO, M.L. (2004): *Didáctica en el siglo XXI. Ejes en el aprendizaje y enseñanza de calidad*. McGraw-Hill: Madrid.

- TEJADA, J. (2005): *Didáctica-Currículum. Diseño, desarrollo y evaluación curricular*. Davinci: Barcelona.
- TEJADA, J.; GIMÉNEZ, V. (Coords.) (2006): *Formación de Formadores. Escenario aula*. Thomson: Madrid.
- TOMOZIL, S.E. & TOPALĂ, I. (2014). Why do we need to change the educational paradigms? *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 142, 586-591.
- TORRE, S. (1993): *Didáctica y Currículum. Bases y componentes del proceso formativo*. Dykinson: Madrid.
- VIANA, M. & FREIRE, Z.M. (2014). Deconstruction of Paradigms for Teacher Training: A Transdisciplinary Perspective. *Journal of Modern Education Review*, 4(5), 349-357.
- ZABALA, A y ARNAU. (2010). *Once ideas claves. Cómo aprender y enseñar competencias*. Graó: Barcelona.